

DESATERO BEZPEČNĚ ONLINE

1. Dvakrát měřte, jednou sdílejte

[Překlad ZDE](#)

Rozmyslete si, co budete na internetu psát nebo sdílet. Později by vás to mohlo pořádně mrzet a v některých případech byste z toho mohli mít i problém. Například se na sociálních sítích nechlubte, kdy nejste doma. Nikdy nevíte, jestli vás zde nesleduje potenciální zloděj. Na internet prostě nepatří vaše osobní údaje (telefon, adresa, rodné číslo a další citlivá data) ani informace o druhých. Víte například, že abyste mohli na internetu zveřejnit fotku kamaráda nebo známého, potřebujete k tomu podle zákona mít jeho souhlas?

2. Hesla máte znát jen vy

[Překlad ZDE](#)

Přístup k uživatelským účtům na internetu máte mít pouze vy. To znamená, že vaši kamarádi a už vůbec ne cizí lidé nemají znát vaše přístupová jména a hesla. Mohli by je totiž velice snadno zneužít: zjistit osobní informace o vás, působit na internetu pod vaším jménem, či nejhůře – mohli by za vás nasekat dluhy. Proto si svá hesla nechávejte pro sebe a nezapisujte si je nikam, kde je mohou cizí lidé najít. A pamatujte: heslo „123456“ vám e-mailový nebo facebookový účet neochrání. U hesel se vyplatí být kreativní.

3. Používejte ochranu a nestahujte bezhlavě

[Překlad ZDE](#)

Pozor na mobilní zařízení! Víte, že viry nenapadají jen počítače? Dneska už existují nebezpečné programy (malware), navrhované jak pro stolní počítače a laptopy, tak i pro smartphony a tablety. Proto je dobré mít nějaký antivirový program nejen na počítači, ale i v mobilu a tabletu. Ani sebelepší antivírák vám ale nepomůže, když budete stahovat hlava nehlava ty nejnovější aplikace z neověřených zdrojů. Některé rádoby vychytávky totiž mohou být vytvořeny pouze jako past, jejímž cílem je uškodit.

4. Nevěřte cizím na internetu

[Překlad ZDE](#)

Nikdy nevíte, kdo je na druhé straně. Tak jako vy se můžete v diskuzi vydávat za 17 letou krasavici, i když je vám 13, tak i ten s kým se bavíte, může být 50 letý plešoun, i když vystupuje pod přezdívkou HelloKitty. Takový člověk se sice může zdát, jako skvělý přítel, ale může mít úmysly, které by vám rozhodně příjemné nebyly. Radši buďte opatrní, než abyste každému bezhlavě důvěřovali.

5. Neotvírejte podezřelé maily

[Překlad ZDE](#)

Nevěřte všemu, co vám přijde poštou. Spousta e-mailů, často především těch, které vás oslovují osobně, patří do technik takzvaného sociálního inženýrství – tedy nevyžádané pošty, jejímž cílem je oklamat vás natolik, abyste někam napsali své osobní údaje (např. heslo k internetovému bankovníctví) nebo poslali peníze. Takové zprávy vás mohou lákat k výhodným nákupům, děsit dluhy nebo exekucí, ale také apelovat na vaše city. Často také mohou v příloze ukrývat viry či nějaký malware, který se vám nabourá do počítače a může napáchat pořádnou neplechu.

6. Nedůvěřujte jen jednomu zdroji

[Překlad ZDE](#)

Internet je skvělý zdroj informací, ale ne všechny jsou stejně ověřené, jako ty v encyklopediích. Strýček Google a teta Wiki prý sice ví všechno, ale ne vždy jsou jejich informace pravdivé. Proto je třeba si důležité informace (může jít třeba o podklady k referátu ze zeměpisu) ověřovat z několika zdrojů. Například na jiné webové stránce nebo právě v té encyklopedii.

7. Nakupujte jen u ověřených e-shopů a prodejců

Překlad ZDE

Nenechte se napálit falešnými internetovými obchody, podvodnými nabídkami v e-mailové poště nebo produkty, které jinak vypadají na fotografiích a jinak v realitě. Porovnávejte hodnocení obchodů, zkušenosti zákazníků, kteří nakupovali před vámi, a kontrolujte obchodní podmínky, než něco koupíte.

8. Nahotinky si schovejte do soukromí

Překlad ZDE

Na web ani do soukromých zpráv vaše fotografie ve spodním prádle či dokonce nahých nepatří. Nepodléhejte trendům takzvaných celebrit, které se svlékají téměř pořád. Nahota patří do soukromí. Vždyť na ulici také nevidíte naháče – a online svět dnes takovou ulicí je. A i když máte pocit, že ten, komu fotografie posíláte, je váš přítel, který by vás nikdy nezahlásil, mějte na paměti, že důvěru si člověk musí zasloužit a ne všechno vydrží navždy.

9. „Čekujte“ svojí digitální stopu

Překlad ZDE

Čas od času je dobré si své jméno zadat do internetových vyhledávačů. Zjistíte tak, jaká je vaše veřejná digitální stopa. Víte, co se o vás na internetu píše, jestli se o vás někde neobjevily nepravdivé informace, či jestli se za vás někdo náhodou nevydává? Digitální stopa nás někdy může nepěkně překvapit. Předcházejte tomu a snažte se svou digitální stopu udržovat „v čistotě“.

10. Ani na internetu se nesmí krást

Překlad ZDE

Online obsah má svou cenu. Tak jako se nekrade v opravdovém světě, tak se nekrade, respektive nestahuje, v tom internetovém. Samozřejmě, že na webu najdete téměř vše volně dostupné - od hudby a filmů po software - ale to ještě neznamená, že je legální si ho stáhnout. Správně byste měli věci kupovat od původních výrobců. Třeba u hudby totiž okrádáte přímo svou oblíbenou kapelu.

Do českého znakového jazyka přeložila Markéta Spilková, vyrobili: Deaf Friendly 2016.

ORBI PONTES, z.s.

Spolek vedený Městským soudem v Praze ve spolkovém rejstříku pod spisovou značkou L 24448.

Pravidelně na konci září pořádáme celorepublikový festival Týden komunikace osob se sluchovým postižením (TKOSP).

Šíříme osvětu v oblasti sluchového postižení, informace o simultánním přepisu a tlumočení do znakového jazyka, boříme mýty o komunikaci s lidmi se sluchovým postižením.

Více na www.orbipontes.cz a facebookovém profilu.

